

90 let Společnosti pro hudební výchovu

Podle naprostého opomenutí a přehlížení jak odborných periodik, tak institucí v čele s MŠMT to vypadá, že spíše nebylo, než bylo ... V tomto roce si připomínáme 90. výročí od založení Společnosti pro hudební výchovu, která významnou měrou ovlivnila koncepci, úroveň a směřování hudební výchovy v Čechách i na Slovensku. Jedná o jednu z nejdéle existujících organizací tohoto druhu i v mezinárodním kontextu a protože myšlenky a teze, které formulovala již v roce v roce svého vzniku, jsou i dnes velmi aktuální, považujeme za užitečné se tomuto tématu věnovat. Bohužel je pro současnou situaci, ve které se hudební výchova nachází, příznačné, že toto výročí v Roce české hudby nezpomnělo žádné periodikum a MŠMT na podnět vůbec neodpovědělo.

Společnost pro hudební výchovu¹ byla založena na ustavující schůzi **11. června roku 1934** a jako hlavní cíle si hned v počátku stanovila péči o rozvoj hudebního citění a vzdělávání mládeže i dospělých v co nejširších lidových vrstvách. Byly ustanoveny čtyři sekce – první zajišťovala mezinárodní styky, druhá se měla soustředit na hudební výchovu na všech typech škol v ČSR, třetí měla za úkol povznesení hudebního života obecně a čtvrtá sekce byla administrativní a organizační. Společnost nebyla úřadem, neměla výkonné pravomoci, byla orgánem poradním, který podporoval všechny nové vyučovací trendy v hudební výchově, umělce a kolektivy reprezentující českou kulturu, soutěže pěveckých sborů, inicioval využívání hudby jako léčebného prostředku a pod. Sekretariát sídlil v budově ministerstva zahraničních věcí v Praze a na financování činnosti se podílely mimořádné fondy ministerstev zahraničí a školství, rozpočet hlavního města Prahy a dokonce kancelář prezidenta republiky společně s příspěvky dalších dárců, i zahraničních. Hlavními osobnostmi prvního výboru byli **Kamil Krofta**, Jaroslav Jindra, Zdeněk Nejedlý (ten ostatně navrhl i název společnosti), Vladimír Helfert, Alois Hába, Václav Talich a další. SHV ustanovila své odbočky v Brně (září 1934) a velice aktivní pobočku v Bratislavě (2. 2. 1935), která v Bratislavě a Trenčianských Teplicích uspořádala kongres se zaměřením na lidovou píseň a její význam pro HV (2. – 6. 6. 1938).

Společnost pro hudební výchovu připravila a realizovala **I. Mezinárodní hudebně výchovný kongres**, který se konal ve dnech 4. – 9. dubna 1936 v Praze. Z pozvaných 22 států se zúčastnilo 14, z fašistického Německa např. nemohl přijet pozvaný Carl Orff. Vzhledem k zaměření kongresu Výchova hudbou k humanizmu, které bylo reakcí na hrozící fašismus, je to pochopitelné. Kongres zahájil v budově parlamentu ČSR osobně - již jako ministr zahraničních věcí - předseda Společnosti pro hudební výchovu Kamil Krofta. Tento kongres se stal inspirací pro ustavení International Society for Music Education (ISME). Není bez zajímavosti, že na kongresu přijatá rezoluce má mnoho společného se současnými požadavky ISME. Předválečná SHV kromě uvedených zorganizovala a realizovala Mezinárodní konferenci o hudební tvorbě pro mládež v Paříži (doplněno ukázkovými koncerty, 28. – 30. 6. 1937) a Mezinárodní pracovní konferenci o hudební výchově a léčebné pedagogice ve Švýcarsku (Basilej, Bern, Curych, 23. – 28. 6. 1938).

Velmi důležitou osobností, která je spjata se vznikem a činností SHV byl **Leo Kestenberg**, tvůrce progresivního hudebně vzdělávacího programu realizovaného v Německu, odkud byl nucen odejít do Československa (narozen v Ružomberoku, gymnázium studoval v Liberci).

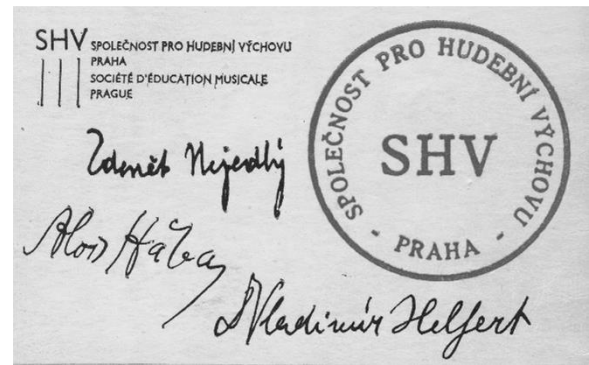
¹ Dále jen SHV

Prof. Kamil Krofta

Leo Kestenberg

Na podzim 1938 ukončila SHV svou činnost – plány na uspořádání II. mezinárodního kongresu o HV v Praze v dubnu roku 1939 vzaly za své.